

Konflikt militarny Rosji i Gruzji o sporne tereny Osetii Południowej i Abchazji

Konflikty militarne towarzyszą światu od jego zarania. Ludzie walczyli o ziemię, podbijali nowe osady. Natomiast obecnie wojna jest traktowana jako walka o zasoby naturalne czy też o strefę wpływów, która była uznawana jako strefa danego kraju np. krajów dawnego bloku Związku Radzieckiego, do którego obecnie Rosja rościła sobie prawa.

Podobnie było z Gruzją, która znajdowała się w strefie wpływów byłego Związku Radzieckiego, po jego rozpadzie Gruzja mogła w miarę swobodnie funkcjonować jako odrębne państwo. Na wstępie rozważań o konflikcie militarnym kluczowym wydaje się być przedstawienie definicji konfliktu wedle definicji w słowniku języka polskiego „walka co najmniej pomiędzy dwoma państwami lub grupami ludzi”¹.

W 2008 roku sytuacja zaczęła się zaognić pomiędzy Gruzją a terenem Osetii Południowej i Abchazji, w kwietniu zostały zestrzelone przez samolot MIG – 29 należący do Federacji Rosyjskiej bezzałogowego statku powietrznego (BSP) należącego do gruzińskiej armii. Jak na wczesne lata 2000 to ten konflikt zbrojny był wyjątkowym, ponieważ użyto w im po obu stronach dronów. Wojna rozpoczęła się z 7 na 9 sierpnia i były w niej stosowane drony, po wojnie Rosja postanowiła wzbogacić swoje siły zbrojne w statki bezzałogowe, które stanowiły w tym czasie swego rodzaju innowacje w prowadzeniu wojny².

Jak można zauważyć zarówno w Gruzji jak i obecnie w Ukrainie stosowane są drony np. Bayraktary pochodzące z Turcji czy też drony, które mogą przenosić małe ładunki i pomóc w neutralizacji wrogiego sprzętu. Wtedy drony zaczęły odgrywać duże znaczenie w konflikcie militarnym, co ma także przełożenie na oceny konflikt, który toczy się na Ukrainie pomiędzy Rosją. Zarówno strona ukraińska jak i rosyjska korzysta z BSP w walce. Tak jak analogicznie było to w Gruzji podczas wojny pięciodniowej zarówno po stronie gruzińskich sił zbrojnych jak i rosyjskich wojsk.

Do walk zostały zaangażowane jednostki armii lądowej i specnazu oraz jednostki szturmowo desantowej, a kolejnego dnia dołączyły do jednostek lądowych walczących na

¹ Konflikt, *Wielki Słownik Języka polskiego* <https://wsjp.pl/haslo/podglad/20341/konflikt/4506351/zbrojny> (dostęp 31. 01. 2023).

² O.Wasiuta, S. Wasiuta, „Mała wojna” Rosji i Gruzji a rozpoczęcie wyścigu zbrojeń dronów, w: *Nowa Polityka Wschodnia*, N 3, 2021, s. 19-20.

terenie Osetii Południowej w stolicy Cchinwalii także siły powietrzne armii rosyjskiej ich samoloty i helikoptery³.

Aby walka była skuteczna i można było wygrać starcie z przeciwną armią konieczne jest wywalczenie dominacji w sferze lądowej, powietrznej i morskiej. Przewaga w powietrzu jest kluczowa dla wsparcia walczących wojsk na lądzie. Jeśli jedna ze stron wywalczy znaczącą przewagę w domenie powietrznej to znacznie łatwiej jej zadać znaczące straty stronie przeciwnej.

Obecnie można także zaobserwować, że w konflikcie w Ukrainie Rosja nie jest w stanie wywalczyć sobie dominacji w powietrzu, a ukraińska obrona przeciwlotnicza działa skutecznie strącając większość rakiet. Jednak w przypadku Gruzji w 2008 roku to Rosja wywalczyła sobie dominację w przestrzeni powietrznej i skutecznie to wykorzystywała bombardując obiekty militarne armii gruzińskiej.

Jak można zauważyć istnieją różnice pomiędzy konfliktem z Gruzją, a tym obecnym toczącym się na terytorium Ukrainy od lutego 2022 roku.

Wedle niepełnych danych Federacja Rosyjska w konflikt z Gruzją mogła wykorzystać 70-80 tysięcy żołnierzy, 600 czołgów, 2000 wozów bojowych, 125 dział i moździerzy, 190 samobieżnych wyrzutni raketowych, 450 samobieżnych zestawów przeciwlotniczych, 300 samolotów oraz 100 śmigłowców. Natomiast Gruzja dysponowała wojskiem liczącym ok. 32 tysiące żołnierzy (w tym 22 tysiące wojsk lądowych, 6,3 tysiąca żołnierzy i funkcjonariuszy pracujących w MSW oraz 5,8 tysiące służby Straży Granicznej)⁴.

Jak można łatwo zauważyć Rosja dysponowała większą liczebnością wojska niż Gruzja. Jednak, aby wygrać konflikt konieczna jest przewaga nad wojskami przeciwnika 3:1.

Postęp technologiczny pozwala na wykorzystanie statków bezzałogowych, które w razie zniszczenia przez wrogie jednostki nie powoduje strat osobowych, a może tak samo zadać straty przeciwnikowi.

Warto zwrócić uwagę, że podczas drugiego konfliktu militarne Rosji z Gruzją można było zauważyć szereg działań, które podejmowała Federacja Rosyjska zanim wybuchała gorąca faza konfliktu militarne.

Miały miejsce ataki cybernetyczne na strony ministerstwa spraw zagranicznych Gruzji, konieczne było przeniesienie stron ministerialnych na inny, darmowy serwer Blogger

³ M. Klimecki, *Przyczyny wojny gruzińsko -rosyjskiej*, <https://wielkahistoria.pl/wojna-gruzinsko-rosyjska-w-2008-roku-trwala-niespelna-tydzien-ale-konsekwencje-odczuwamy-do-dzisiaj/> (dostęp 02. 02. 2023).

⁴ Tamże, (Dostęp 02. 02. 2023).

dystrybuowany przez Google'a. Były także prowadzone manewry wojskowe Kawkaz 2008 zlokalizowane w pobliżu granicy z Gruzją⁵.

Jak można wnioskować Rosja przygotowywała się do wybuchu tej wojny, ponieważ dokonała ataków cybernetycznych, które jednak trzeba zaplanować z wcześniejszym wyprzedzeniem. Warto także nadmienić, że FR dokonywała już wcześniej ataków cybernetycznych w Estonii blokując strony banków. Dziś ataki cybernetyczne są uznawane jako forma ataku hybrydowego na inne suwerenne państwa.

Rozwój technologii niesie ze sobą wiele dobrego, jednak stanowi także pole do działań zagrażających bezpieczeństwu w przestrzeni cybernetycznej, co skłania państwa do lepszej ochrony w tym zakresie i wzmocnieniu zabezpieczeń stron rządowych przed potencjalnymi atakami ze strony Kremla.

Warto zwrócić uwagę rządu, aby poważnie traktował zagrożenia pojawiające się na płaszczyźnie cybernetycznej, aby uniknąć wycieku danych, w tym tajnych danych dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego oraz informacji dotyczących obronności i wojska.

Odbywało się także aktywne szkolenie bojówek rosyjskich jeszcze przed rozpoczęciem się gorącej fazy konfliktu militarnego. Ponadto armia rosyjska wkroczyła na teren Osetii Południowej zanim konflikt na pełną skalę zdążył się rozpocząć⁶.

Można wysunąć wnioski, że Federacja Rosyjska już wcześniej planowała ponownie zaognić sytuację w strefie zamrożonego konfliktu, który po raz pierwszy wybuchł w latach 90 ubiegłego wieku.

Rosyjskie media po wybuchu zbrojnych starć pomiędzy armią rosyjską, a gruzińską na terytorium Osetii Południowej uruchomiły całą machinę propagandową oskarżając stronę gruzińską o ludobójstwo rzekomo dokonywane na ludności cywilnej przez żołnierzy sił gruzińskich⁷.

Rosja mimo upływu czasu wciąż stosuje tę samą metodę w trakcie prowadzenia wojny z innym państwem. Tak było na początku XXI wieku podczas konfliktu z Gruzją o sporny teren Osetii Południowej i Abchazji, które Rosja chciała przyłączyć do swoich terenów.

Tak też jest obecnie podczas konfliktu z Ukrainą, władze na Kremlu stosują tę samą taktykę. Jednak w obecnych czasach przy takim powszechnym dostępie do Internetu i social mediów walka na froncie informacyjnym jest kluczowa i trzeba dbać o to, aby jak najlepiej

⁵ M.H. Van Herpen, *Wojny Putina Czeczenia, Gruzja, Ukraina 2014*, Tłum. M. Witkowska, J. Szajkowska, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2014, s. 337.

⁶ Tamże, s. 338.

⁷ Tamże, s. 347.

kreować swój wizerunek w mediach, jak najlepiej, aby mieć przewagę w kwestii wizerunkowej, co może być pomocne w czasie negocjacji z sojusznikami prosząc o wsparcie dla danego kraju.

Ówczesny prezydent Gruzji Saakaszwili liczył na wsparcie ze strony Zachodnich polityków w aspekcie poparcia politycznego a może i nawet militarnego. Wtedy Zachód nie udzielił mu pomocy, wręcz wskazywał, że to on jest winny obecnej sytuacji. Poparcie wtedy popłynęło głównie ze strony elit Europy Środkowo-Wschodniej⁸.

Porównując sytuację Gruzji z 2008 roku do konfliktu toczącego się w Ukrainie można zauważyć znaczne różnice. Tym razem Zachód bardziej wspiera walczącą Ukrainę, jednak nie jest to wsparcie tak duże, które mogłoby spowodować radykalną odmianę sytuacji na froncie i skutecznie wyprzeć wojska Putina z terenów okupowanych przez wojska rosyjskie, które sieją postrach i spustoszenie.

Rosja od zawsze kierowała się swoimi imperialistycznymi zapędami chcąc odnowić swoje wpływy w byłym bloku wschodnim. W 2008 roku skutecznie przekonała zachodnich polityków do swoich racji. Mimo, że sama Federacja Rosyjska nie postępowała fair play.

Nie można dopuścić do tego, żeby Rosja poczuła się pewnie i dać im zgodę na jawne naruszanie integralności terytorialnej innych suwerennych państw będących wcześniej częścią ZSRR.

Obecnie czasy się zmieniły, Internet jest dostępny szeroko i każdy może zobaczyć relacje prosto z frontu lub jego bliskich okolic. Gruzja nie miała szansy toczyć wojny na płaszczyźnie informacyjnej w takim stopniu w jakim może to wykorzystać obecnie Ukraina.

Prezydent Zelenski w sposób niespotykany dotychczas skutecznie prowadzi swoją kampanię w mediach społecznościowych, które są dziś szerokim źródłem informacji dla ludzi z całego świata.

Ważne jest, żeby analizować historię, aby można było wpłynąć na teraźniejszość i zapobiec na czas imperialistycznym planom Kremla. Rosja nie potrafi pogodzić się z faktem, że kraje bałtyckie, Polska, Czechy, Słowacja dołączyły do NATO oraz UE tym samym przechodząc na stronę zachodnią chcąc integrować się z zachodem, a nie być strefą wpływów wschodnich a ściślej mówiąc państwa byłego bloku wschodniego nie chciały być częścią wpływów Rosji.

W Polsce doskonale rozumie się, jakim zagrożeniem dla bezpieczeństwa i suwerenności jest Rosja, boleśnie naród polski doświadczył najpierw zaborów, a potem komunizm

⁸ Ł. Cieśla, *Przed Ukrainą była Gruzja. Jak Putin próbował odzyskać najweselszą „zgulę” po ZSRR*, <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/wojna-rosji-w-gruzji-w-2008-r-przyczyny-i-przebieg-konfliktu/x7n5qx3> (dostęp 03. 02. 2023).

wprowadzony przez ZSRR, w którym wcale nie żyło się dobrze będąc pod butem Kremla. Nikt nie chce ponownie tego doświadczyć, dlatego Polska wybrała kurs zachodni dołączając do struktur NATO I UE.

Bibliografia

M.H. Van Herpen, *Wojny Putina Czeczenia, Gruzja, Ukraina 2014*, Tłum. M. Witkowska, J. Szajkowska, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2014.

O. Wasiuta, S. Wasiuta, „Mała wojna” Rosji i Gruzji a rozpoczęcie wyścigu zbrojeń dronów, w: *Nowa Polityka Wschodnia*, Nr 3, 2021.

Netografia

<https://wiadomosci.onet.pl/swiat/wojna-rosji-w-gruzji-w-2008-r-przyczyny-i-przebieg-konfliktu/x7n5qx3> (dostęp 03. 02. 2023).

<https://wielkahistoria.pl/wojna-gruzinsko-rosyjska-w-2008-roku-trwala-niespelna-tydzien-ale-konsekwencje-odczuwamy-do-dzisiaj/> (dostęp 02. 02. 2023).

<https://wsjp.pl/haslo/podglad/20341/konflikt/4506351/zbrojny> (dostęp 31. 01. 2023).